

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
 MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA
 გარემოსდაცვითი ნებართვებისა და ლიცენზიების სამსახური
 DIVISION FOR ENVIRONMENTAL PERMITS AND LICENSES

საქართველო, 0114, საქართველო, თბილისი, ვაჟა-ფშაველას ქ. E-mail:ccoegzam@caucasus.net

ვ ა მ ტ კ ი ც ე ბ
 გარემოსდაცვითი ნებართვებისა და
 ლიცენზიების სამსახურის უფროსი

ირაკლი კვაშილავა

(სახელი, გვარი)

(სტამპი)

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის
 დასკვნა პროექტზე

№ 06

“ 11 ” 01 2006წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის კატეგორია – პირველი
2. პროექტის დასახელება – „კოდიანას უშიშროების სამსახურის ბაზის გარემოსდაცვითი და სოციალური შეფასების ანგარიში“
3. ინვესტორის დასახელება და მისამართი – ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენების კომპანია (BTC)
4. განხორციელების ადგილი – ბორჯომის რ-ნის სოფ. ციხისჯვრის მიმდ. ტერიტორია
5. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 09.12.05
6. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენების კომპანია (BTC)

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

კომპანია ბოჯ-ს მიერ გარემოსდაცვითი ნებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილია „კოდიანას უშიშროების სამსახურის ბაზის გარემოსდაცვითი და სოციალური შეფასების ანგარიში“. ბაზის მშენებლობისთვის განკუთვნილი ტერიტორიის ფართობი შეადგენს 3 ჰა-ს. ბაზის მშენებლობისთვის ტერიტორიის შერჩევის ალტერნატიული ვარიანტების განხილვის დროს ყურადღება გამახვილდა ბაზის შენობა-ნაგებობების მიერ გამოწვეულ ვიზუალური ზეგავლენის მინიმუმამდე შემცირებაზე და ბაზის პირადი შემადგენლობისათვის ხელსაყრელი გარემოს შექმნაზე. აღნიშნულ პირობებს აკმაყოფილებს კოდიანას მიმდებარე ტერიტორია, ამიტომ უშიშროების სამსახურის ბაზის მშენებლობა გადაწყდა ბორჯომი-ხარაგაულის ეროვნული ტყე-პარკის დამხმარე ზონაში, სახელმწიფო საკუთრების მიწაზე, რომელიც ამჟამად ადგილობრივი მოსახლეობის მიერ გამოიყენება საძოვრად. ობიექტი სოფ. ციხისჯვრიდან დაშორებულია 1.5 კმ-ით, ბოჯ-ს ნავთობსადენის დერეფნის 184.5 კმ. ნიშნულიდან 1 კმ-ით სამხრეთის მიმართულებით და მდ. კუმისკადან - 150 მეტრით.

ბაზის მშენებლობა გათვალისწინებულია საქართველოს მთავრობასა და ბოჯ-ს კომპანიას შორის 2004 წლის ოქტომბერში გაფორმებული ოქმის მოთხოვნათა შესაბამისად, რომელმაც უნდა უზრუნველყოს მილსადენის პატრულირება და უსაფრთხოება 176-ე კმ. ნიშნულიდან 193-კმ. ნიშნულამდე საექსპლუატაციო ვადის მთელ მანძილზე.

წარმოდგენილი პროექტის თანახმად გათვალისწინებულია ბაზის ფუნქციონირებისათვის საჭირო ინფრასტრუქტურის შექმნა, რაც გულისხმობს ტერიტორიაზე ერთსართულიანი საცხოვრებელი შენობების, სასადილოს, სამრეცხაოს, მანქანების სამრეცხაოების, ავტოგასამართი სადგურების, საწვავ-საპოხი მასალების საწყობის, წყალსადენისა და კანალიზაციის სისტემების, სადრენაჟო სისტემის, ხანძარსაწინააღმდეგო რეზერვუარის, ელექტროგენერაციის საშუალებებისა და სხვა დამხმარე ნაგებობების მშენებლობას.

უშიშროების სამსახურის ბაზა გათვალისწინებულია 200 კაციანი პირადი შემადგენლობისათვის, თუმცა საცხოვრებელი ნაგებობების მშენებლობა 60 კაცზე მოგვიანებით იგეგმება.

კოდიანას სექტორთან დაკავშირებით წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში განხილულია საქმიანობის სახეები, რომლებიც არ განიხილებოდა ბოჯ-ს მილსადენის გზშ-ის ანგარიშის ძირითად ნაწილში. ასეთი საქმიანობებია:

- დამატებითი შემაკავებელი საშუალებების მოწყობა, რომლის მიზანია ნავთობსადენზე ავარიის შემთხვევაში დაღვრილი ნავთობის ნაკადის ჩაჭრა და შეკავება მათ უსაფრთხო ტრანსპორტირებასა და გადამუშავებამდე. ასეთი საშუალებების აგება გათვალისწინებულია მდ. მდ. ცხრაწყაროს, კუმისკას, ოშორასა და თორის საავტომობილო გზების გადკვეთასთან.

- სადრენაჟო საშუალებების დანიშნულებაა მილსადენის საკონტროლო მონაკვეთზე დაღვრილი ნავთობის ნარჩენების მიღება და მათი ერთ ადგილზე განთავსება, მათ გატანის ხელსაყრელი გზებისა და საშუალებების განსაზღვრამდე. ასეთ საშუალებად პროექტში მოიაზრება 8000 მ³ ტევადობის მიწისქვეშა რეზერვუარი, თუმცა ამ ეტაპზე საკითხი საბოლოოდ გადაწყვეტილი არ არის.

- სამი საკონტროლო გამშვები პუნქტის მოწყობა, რომლის დანიშნულებაა ხსენებულ მონაკვეთზე ტრანსპორტის მოძრაობის მონიტორინგი და კონტროლი. ასეთი პუნქტები ჯიხურებითა და ბარიერებით სავარაუდოდ განთავსდება ბაკურიანის შესასვლელთან და მილსადენის 176-ე და 193-ე კილომეტრ-ნიშნულებთან.

- თორის დამატებითი შემაკავებელი ობიექტთან მისასვლელი გზის შეკეთება.

ბაზის ელექტრომომარაგება გათვალისწინებულია სამი დიზელ-გენერატორის (რომელთაგან ორი იმუშავებს მონაცვლეობით, ხოლო ერთი სარეზერვო) მიერ გამოძუშავებული ელენერგიით. თითოეულის სიმძლავრე შეადგენს 300 კვტ/სთ. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გათვლილი არ არის დიზელ-გენერატორიდან გაფრქვევის სიმძლავრეები. შესაბამისად, განხილული არ არის მათი ზემოქმედება გარემოზე, როგორც ატმოსფერული ჰაერში ემისიების წყაროს, ისე ხმაურის გამომწვევი ერთ-ერთი წყაროს თვალსაზრისით. სასურველი იყო ენერჯის ალტერნატიული წყაროს სახით გამოყენებული ყოფილიყო ქარის გენერატორები.

წყლის ხარისხის გასაუმჯობესებლად ბაზის ტერიტორიაზე განლაგდება წყლის გადამამუშავებელი სისტემა წარმადობით 50მ³/დღ, რომელიც შედგება ფილტრის, წყლის სიხისტის შემარბილებელი დანადგარის, წყლის დამქლორაჟი დანადგარისა და აქტივირებული ნახშირის ფილტრისაგან. ტერიტორიაზე განთავსდება აგრეთვე 50 მ³ ტევადობის სასმელი წყლის რეზერუარი, დაბინძურებული წყლების გამწმენდი დანადგარი, რომელიც შეესაბამება დიდი ბრიტანეთის (და არა საქართველოს) სტანდარტებს. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში განხილული არ არის წყალმომხმარებლის საანგარიშო ხარჯები. გაურკვეველია აგრეთვე ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის ხარჯი და რეზერუარების მოცულობა. ბაზის ნახშირი წყლის ჩაშვება გათვალისწინებულია მდინარეში.

ბაზის ტერიტორიის დაცვა სანიაღვრე წყლებისაგან მოხდება ძირითადად ბუნებრივად, მხოლოდ შენობებისა და სამანქანო გზების გასწვრივ მოეწყობა სადრენაჟო სისტემა.

ბაზის ტერიტორიაზე მოწყობილი ავტოგასამართი სადგურისათვის გათვალისწინებული ცისტერნების ირგვლივ (საერთო ტევადობით 24 მ³) მოეწყობა ბეტონის შემაკავებელი კონსტრუქცია, რომლის ტევადობა ცისტერნების ტევადობის 110% იქნება.

წარმოდგენილი პროექტით გათვალისწინებულია ბაზის ფუნქციონირებისას წარმოქმნილი მყარი და თხევადი ნარჩენების მართვის ღონისძიებები.

გარემოს ფონური მონაცემების ანალიზზე დაყრდნობით წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში მოცემულია ბაზის მშენებლობისა და ფუნქციონირების შედეგად გამოწვეული ზეგავლენა და შემარბილებელი ღონისძიებანი ფლორაზე, ფაუნაზე, წყლის რესურსებზე, ნიადაგზე, კულტურულ მემკვიდრეობაზე, სოციალურ-ეკონომიკურ საკითხებზე; მოცემულია აგრეთვე ხმაურთან და ნარჩენების განთავსებასთან დაკავშირებული საკითხები.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის განხილვის და ექპერტული შეფასების შედეგად დამოუკიდებელ ექპერტთა კომისიას მიაჩნია, რომ წარმოდგენილი პროექტის მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია. ამასთან, საქსპერტო დასკვნაში მითითებული საკითხები შენიშვნების სახით ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. შენიშვნები

1. წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში განხილული ნარჩენების მართვის ორგანიზაციიდან გამოძინარე ნახშირი წყლების მდინარეში ჩაშვებაზე აღებული იქნეს ნებართვა წყალჩაშვებაზე.
2. ბაზის სასმელი წყალმომარაგებისთვის მდ. კუმისკას ან ჭაბურღილის წყლის გამოყენებაზე აღებული იქნეს ნებართვა წყალაღებაზე.
3. ბაზის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდში წარმოქმნილი ყოველგვარი ნარჩენების განთავსების საკითხი დამატებით შეთანხმდეს საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროსთან.
4. წყალდიდობის დროს მისასვლელი გზების ვაკისებისა და ხიდის დატბორვისა და გარეცხვისაგან დაცვის მიზნით ბთჯ-ს ნავთობსადენის გზშ-ის ანგარიშის ვალდებულებების თანახმად, მდინარეთა გადაკვეთებზე ნაგებობების დაპროექტებისას მდინარის მაქსიმალური საანგარიშო ხარჯი გათვლილი უნდა იყოს 0,5%-იან უზრუნველყოფაზე (და არა 20%-იან უზრუნველყოფაზე, როგორც ეს წარმოდგენილ დოკუმენტაციაშია გათვალისწინებული);
5. წარმოდგენილი იქნეს დოკუმენტაცია, რომელშიც მოცემული იქნება ბაზის ტერიტორიის დატბორვისაგან დაცვის მასალები.
6. გარემოსდაცვითი და სოციალური შეფასების ანგარიშში განხილული სადრენაჟო საშუალებების, საკონტროლო გამშვები პუნქტების და გზების მშენებლობისა და შეკეთების პროექტები წარმოადგენს გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის საგანს.
7. გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის აღებამდე წარმოდგენილი იქნას როგორ წარმართავს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური თავის საქმიანობას მაქსიმალური საანგარიშო 0,5%-იანი უზრუნველყოფის ხარჯის გავლისას მდ.მდ. კუმისკაში ან ოშორაში და მათ შენაკალებში.

IV. დამატებითი პირობები

1. ობიექტის ექსპლუატაციაში გაშვების მზადყოფნასთან დაკავშირებით შექმნილი მიმღები კომისიის შემადგენლობაში გათვალისწინებული იქნას საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს წარმომადგენლის მონაწილეობა;
2. პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობისა და დასკვნაში მოყვანილი შენიშვნების შესრულების შესახებ, ყოველი წლის ივნისის თვეში, წარდგენილ იქნას შესაბამისი ანგარიში გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროში;
3. ობიექტი გარემოსდაცვით სახელმწიფო ინსპექტირებას ექვემდებარება ორ წელიწადში ერთხელ, გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ.

V. დასკვნა

კომპანია „ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის ნავთობსადენების კომპანია(BTC)“-ს მიერ გარემოსდაცვითი ნებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „კოდიანას უშიშროების სამსახურის ბაზის გარემოსდაცვითი და სოციალური შეფასების ანგარიში“-ს მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია.

საქმიანობის დაწყებამდე გათვალისწინებული იქნას წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი შენიშვნები და IV თავში მოყვანილი პირობები.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მოქმედების ვადად განისაზღვროს 10 წელი მისი გაცემის თარიღიდან.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის
საექსპერტო კომისიის თავმჯდომარე

თ. მდინარაძე

(სახელი, გვარი, ხელმოწერა)